

Endringsforslag, som kunne vedtages, uden at der roffes ved hele Systemet, og som hos den høitærede Minister enten have fundet en ligefrem Tilslutning eller i alt Fald en Modstand, som vil kunne frembyde væsentlige Vanskeligheder —, saa siger jeg, at det er urigtigt, naar man vil indbringe Noget deri, der indeholder en virkelig Systemforandring, hvad der vil være det Samme som at forkaste Loven. — Uagtet jeg nødig vil opholde det høitærede Thing med Noget, som kunde synes at være en blot personlig Reiserdiggjørelse, skal jeg dog, siden man nøder mig dertil, bringe i Erindring, at det Forslag, der sigtes til, var et Led af et heelt System. Der var i det navnlig en saadan Ordning af de overordnede Raad, at det ikke vilde kunne falde Noget ind at sige, at Amtsrådet ikke var en væsentlig communal Institution, hvad det ogsaa nu er aldeles urigtigt at sige, om man ogsaa i et og andet Forhold har benyttet dets Hjælp ved Noget, som begrebsmæssigt maaffee nærmest hører ind under selve Statens Forvaltning, men som for de locale Forhold har en saadan Betydning, at det har ligget nær at benytte Amtsrådet derved. At Amtsrådet væsentlig er en communal Institution, er ganske vist, og endnu visere er det, at det System, hvoraf man har villet udpille dette enkelte Punkt, i høieste Grad gif ud fra, at de enkelte smaa Kjøbstadcommuner kun ere Afdelinger, om jeg saa maa sige, af større provindsielle kommunale Ordninger. Her var en Parallelisme mellem Kjøbstæderne og Landcommunerne berettiget, ligesom det ogsaa er vist, at den nu er berettiget mellem Kjøbenhavn og Amtsrådsfredsene, hvorimod den er aldeles uberettiget mellem Kjøbstæderne og de smaa Landcommuner, da de smaa Landcommuner i deres hele Organisation kun ere Led af en større Commune, under hvis Ledelse og Tilsyn de staae. En saadan Systemforandring har jeg imidlertid ikke kunnet vente, at den høitærede Indenrigsminister kunde gaae ind paa, baade efter hans Udtalelser i forrige Session og efter den Kjendsgjerning, at han i sit nuværende Forslag ikke har optaget denne Bestemmelse, uagtet han maatte vide, at en saadan „Smødefkommen“ hos Mange i Rigsdagen

vilde have fundet megen „Paastjønneelse“. Men selv om der havde været Udsigt til nu at opnaae hans Samtykke til en saadan Systemforandring, og det uagtet han har bortkastet Muligheden af at give Kjøbstadcommunerne den samme Stilling som indordnede under en større Commune, der raader over de personlige og finansielle Kræfter til at kunne bære den fuldkomne Frihed, som Grundloven har tænkt sig, saa vil jeg være den Sidste til at friste ham dertil; thi jeg vil ærligt tilstaae, at naar jeg f. Ex. seer paa den sydsjællandske Jernbanesags Skæbne, saa er det mig klart, at jeg har Ret i, at det er i høieste Grad magtpaaliggende, ikke blot for Statens Anliggender, ikke blot for Regeringens Værdighed og Anseelse, men for Rigsdagen, for selve Repræsentationen, at Regeringen møder med klare og bestemte Anstuelser, og jeg har oplevet mange andre Ting, som ydligere have bestyrket mig deri. Den Støtte og Ledelse, som Rigsdagen skal finde hos Regeringen, skyldstjøres ikke, naar hvad der anføres ikke gaaer ud paa at vejlede Rigsdagen, men kun paa at vise, at man har gjort sig Umage for, at sætte sig ind i Sagen, og heller ikke, naar man ikke har Andet at anføre til Fordeel for et Lovforslag end, at man har stor Betænkelighed ved den Sag, som man forelægger.

David: Jeg skulde ikke have taget Ordet i denne Sag, isald der ikke flere Gange under den var blevet fremført Paastande, som jeg troer paa ingen Maade bør blive staaende uimodsagte. Det er navnlig flere Gange blevet anført, at Grundlovens § 91 nødvendigviis fordrer, for at kunne siges at være opfyldt, at Borgmesteren i Kjøbstæderne vælges af Borgerne. Jeg troer imidlertid, at dette hverken ligger i denne Paragraphs Ord eller i dens Aand. Den selvstændige kommunale Styrelse fordrer ikke med absolut Nødvendighed, at den, der fører Tilsyn paa Statens Begne, ikke tillige ved Siden af de valgte Medlemmer af Bestyrelsen kan have en vis Indflydelse paa Styrelsen og Andeel i den. Lader os tage de Lande, i hvilke den kommunale Frihed er meest udviklet, og spørge, om det